



***ПОЉОПРИВРЕДНА САВЕТОДАВНА СЛУЖБА
КОСОВСКА МИТРОВИЦА***

**38220 КОСОВСКА МИТРОВИЦА
УЛ.ЦАРА ДУШАНА БР.10
Тел. 028/497-031, Тел/факс 028/497-044
E-mail: pskm@open.telekom.rs
Сајт: psss.rs**

ПОЉОПРИВРЕДНИ БИЛТЕН

Број IV бесплатан примерак
Април 2018. Косовска Митровица

САДРЖАЈ БИЛТЕНА

РАТАРСТВО

-Органска производња паприке - Зоран Милосављевић дипл.инж.

ЗАДРУГАРСТВО

- Фертилизација и фолијарно ђубрење малине – Љиљана Гвоздић дипл.инж.

СТОЧАРСТВО

-Маститис најчешће обољење крава – Косовка Јакшић дипл.инж.

ЗАШТИТА БИЉА

-Корови у стрним житима - Сениша Недељковић дипл.инж.

ЦЕНЕ ПОЉОПРИВРЕДНИХ ПРОИЗВОДА ПРЕУЗЕТИХ ИЗ СТИПС – а

Поштовани пољопривредни произвођачи посетите интернет страницу www.agoronuda.com, а уколико Ви желите да понудите свој производ на продају обратите се нама.

АГРОПОНУДА – БЕРЗА ПОЉОПРИВРЕДНИХ ПРОИЗВОДА СРБИЈЕ

ОРГАНСКА ПРОИЗВОДЊА ПАПРИКЕ

Паприка се производи у био-башти, њиви и у заштићеном простору и то најчешће у органској производњи, из расада. Паприка се гаји у плодореду и долази на прво место. На исто место долази тек за 4-5 година. Не треба је гајити иза и поред биљака падајза, краставаца, тикава, због вирусних обољења као ни уз кукуруз и луцерку. Најбољи предусеви за паприку су једногодишње легуминозе, житарице и траве. Паприка се у органској производњи може гајити као главна култура у интензивном плодореду најчешће после раних сорти грашка и то само сорте паприке кратке вегетације.

Обрада се своди на следеће: Непосредно по скидању предходног усева плитко се оре да би се заорали остаци, провоцирали корови и заштитила влага. У јесен се оре на дубини од око 20 см. Обрада пред садњу обавља се у пролеће а време зависи од начина производње (средине марта до половине маја). Пред садњу неопходна су култивирања на дубини 10-12 см. За све врсте обраде користе се одговарајуће машине које што мање сабијају земљиште и најповољније су оне које користе еколошка горива.

Због великих потреба паприке у хранивима, плитког корена, дуге вегетације и гајења у условима наводњавања, ђубри се према израчунатим потребама паприке и садржаја хранива у земљишту, органским и дозвољеним минералним ђубривима. Паприка се у конвенционалној производњи ђубри стајњаком најчешће у јесен 40-50 т/ха, а згорелим стајњаком и компостом може и у пролеће 20-30 т/ха. Приносом од 10 т паприка усваја 30 кг азота, 6,6 кг фосфора, 36 кг калијума и 3,2 кг MgO. Путем органских ђубрива треба унети 120-140 кг азота, 80-100 кг фосфора и 100-160 кг калијума. Код паприке је битно фолијарно прихрањивање течним органским ђубривом а веома добри резултати се постижу прихрањивањем мацератом коприве. Прихрањивање почиње у фази расада са 1-2 прихрањивања а затим у фази укорјењавања у фази цветања и после берби. У органској производњи је пред садњу обавезно унети микробијолошка ђубрива, која повећавају ефикасност органских ђубрива и побољшавају микробијолошку активност земљишта.

Расађивање паприке може да почне по престанку опасности од мраза, а раније је могуће само уз прекривање биљака агротекстилом. Паприка расађена по хладном времену (нижа од 15 степени Ц) у хладно земљиште споро се укорјењава, жути, веома дуго не образује нове листове касније плодоноси и смањује принос. Паприка се сади дубље него што је била у леји, а она из контејнера сади се са грудвом супстрата. Таквом садњом паприка образује адвентивне коренове и остаје усправна до краја берби. Начин садње и број иљака по јединици површине зависи од сорте и могућег периода бербе.

На равној површини обично се сади у редове на размак 50 см, што омогућује међуредну обраду и несметано кретање берача. Размаком биљака у реду од 25-30 см постиже се склоп од око 67.000 биљака по хектару, што одговара за бујније сорте из групе бабура, и дужи период бербе. За мање бујне сорте препоручује се размак у реду 15-25 см. У органској производњи због борбе против корова боља је садња у дворедне и четвороредне траке када је мањи размак између редова биљака и паприка брже прекрива радове и смањује развој корова. Треба знати да паприка може да поднесе веома густу склоп и тада даје ранији, али мањи укупан принос. Паприка најбоље реагује на малчовање исецканом сламом која не дозвољава прегрејавање земљишта и оштећења корена, које је могуће када се гаје на црној фолији.

За рану производњу расађивање је последњих дана априла и почетком маја, за средње рану од 10-25 маја, а за касну од 26 маја до 10 јуна. Ручна садња се примењује и код прераслог расада, и када се садња изводи на малим површинама. Садњу увек прати заливање.

Услучају да је земљиште веома суво, треба га најпре залити, а кад се оно просуши приступити садњи. Садњу је најбоље обавити после кише, по облачном времену у вечерњим или јутарњим часовима.

После 5-6 дана паприка се међуредно култивира (ако није на фолији). Тај поступак се изводи 3-4 пута током вегетације. Ако је могуће треба обавити 1-2 ручна окопавања. Наводњавање је мера без које је немогућа успешна производња паприке. У првом периоду раста и развића паприка не троши велике количине воде, док се потребе за водом повећавају порастом, грањањем и формирањем плодова.

При наводњавању треба имати у виду да паприка тражи доста воде и ваздуха у земљи. При наводњавању паприке вештачком кишом треба користити fine распрскиваче да не дође до повреде плодова и листова биљке, али је ту већа опасност од појаве обољења, него када је заливање фертигацијом или само системом „кап по кап

Саветодавац ратарства и повртарства Зоран Милосављевић



Фертилизација и фолијарно ђубрење малине

Фертилизација представља ђубрење преко наводњавања, где се количина ђубрива са N, P, K може користити током периода вегетације преко система за наводњавање. Са овим начином се могу урадити поправке, као и употреба остављене количине N, P, K ако се они нису употребили у облику зрна или гранула или са стајским ђубривом.

У великом броју случајева чисти азот се може употребити у количини 3-5 kg / 0,10 ha, чисти фосфор 1,5-2 kg / 0,10 ha и чисти калијум у количини 3-4 kg / 0,10 ha, и то у сред фази раста изданака, у пролеће и у фази бербе. После средине августа месеца азот не треба користити, а у богатим земљиштима са органским материјама, цела количина N, P, K се може употребити преко система за наводњавање. Најмање 50 % азота требало би бити у облику нитрата. Веома добри резултати се постижу ако се N и K користе преко система за наводњавање или у облику зрна.

Употреба растворљивих ђубрива у води се употребљава у временском периоду од 1-2 сата на дан или сваког другог дана током фазе цветања и стварања плода. Комерцијална ђубрива растворљива у води често се састоје од азота и калијума. У веома кратком периоду земљи се додају количине хранљивих материја, при чему се концентрисана ђубрива лакше користе. Током употребе минералних ђубрива са наводњавањем избегнути блокирање система, па се подразумева да ова ђубрива требају бити растворљива у води.

Ђубрива са високим или ниским садржајем Ph су корозивна за бакар, цинк, легура бронза и други метални делови система наводњавања. Из тих разлога компоненте система наводњавања који ступају у контакт са корозивним ђубривом треба произвести од челика који не рђа, пластике или др.

Ђубрива која се користе преко система наводњавања су: уреа, нитрат калијума и фосфат амонијум. Малине углавном рано имају потребу за фосфором, па је важно да се овај елемент употребљава током садње или одмах након ње. Ђубрива са базом фосфора

употребљена преко система наводњавања могу реаговати са калијумом у води и стварати нерастворљиве облике, а као последица тога долази до затварања рупа у цеви. **Фолијарно ђубрење** представља додавање хранива са микро-елементима преко листова, при чему рок употребе фолијарних ђубрива са садржајем микроелемената буде веома ограничен. Из тих разлога се могу проузроковати више оштећења у култури малине, ако се она употребљава у великој количини.

Када се на основу анализе одреди недостатак неког микро-елемента, фолијарна прихрана уз употребу тог микро-елемента може бити довољна за одстрањивање нађених поремећаја, где се понављања могу вршити на сваких 10 дана до елиминисања симптома.

Ђубрива за фолијарну употребу не треба додавати у фази цветања, зато што могу имати фито – токсичан утицај на цветну малину.

Ђубрива са микро-елементима у облику зрна која се користе за третман земљишта немају тако добар ефекат као фолијарна ђубрива која их садрже, уз правилну примену.

Саветодавац воћарства и виноградарства Љиљана Гвоздић



Маститис – најчешће инфективно обољење

крава

Најскупља болест у данашње време, када је у питању производња млека јесте маститис, а најчешће од ње оболевају краве. Када се појави маститис, производња може да опадне за 80% у зависности од броја соматских ћелија али и врсте маститиса. Постоје две врсте маститиса: клинички и субклинички. Клинички маститис се лако уочава јер оставља последице на вимену, као и у самом млеку које може да има грудвице као и промењену боју. Субклинички маститис може се утврдити након теста. Он није видљив на вимену нити у млеку. Ако пажљиво посматрамо краве могу се приметити промене у њиховом понашању (реагују када се стављају уређаји за млеко). Последице маститиса су вишеструке јер је угрожено здравље животиња и људи. Долази и до финансијских губитака у производњи млека због деструкције жлезданог ткива и одбацивања млека. Двадесетак и више врста различитих бактерија нарочито из групе стафилокока и стрептокока су узрочници маститиса. Осим бактерија значајну улогу имају и услови средине: исхрана, држање, начин млије, хигијена крава и др. Последица упале вимена је смањивање количине млека и све лошији квалитет млека (смањење количине масти, протеина и минералних материја). Основна превенција је хигијена грла, хигијена музача, хигијена штале и хигијена спољашне средине око штале. Муве летећи са једног места на друго, са краве на краву, лако и брзо преносе бактерије које могу да доведу до појаве маститиса. Велику улогу у одржавању хигијене има простирка, јер је веома важно да се она мења сваки дан и да крава увек борави на чистој површини. Од многих материјала који се користе за простирку слама је најбезбеднија. Превентива подразумева:

- избегавање излагања крава стресу,
- спречавање повреда вимена и сиса неадекватном мужом,

- обезбеђивање довољно простора за сваку краву,
 - потпуно измузавање крава при свакој мужи,
 - прати, сушити и дезинфиковати сисе пре и после муже,
 - обавезно праће руку и опреме за сваку мужу,
 - за сваку краву потребно је користити другу крпу за брисање вимена,
 - одржавати добру хигијену унутар штале, али и музних машина и вимена,
 - проверавати шталу кад год је могуће. Лечење маститиса: Уколико је до болести дошло упркос превентивном деловању потребно је што пре почети са терапијом. Лечење се спроводи локално (интрацистернално) и парентерално. Локално се састоји у томе да се оболеле краве одвоје и измузу након здравих животиња. Ако дијагноза није са сигурношћу утврђена, треба користити локалну интрацистерналну апликацију антибиотика широког спектра (ампицилин, цефалоспорин или тетрациклин).
- Трошкови лечења су значајни, нарочито код тешких случајева са неизвесним исходом. Након излечења ниво лактације се ретко враћа на претходну вредност, а нису ретки и случајеви излучења таквог маститичног грла.

Саветодавац сточарства Косовка Јакшић

Корови у стрним житима

Појава корова у стрним житима доводи до значајног смањења приноса (10-15 %). Осим смањења приноса, стварају проблеме приликом жетве, као и појаву разних болести и штеточина на усевима као прелазни домаћини.

Корове делимо на: широколисне и усколисне (травне), а даљом поделом на: једногодишње (размножавају се семеном) и вишегодишње (размножавају се вегетативно и семеном).

Корови се у озимим житарицама појављују већ након жетве, а њихово ницање траје све до касног пролећа. Ничу при ниским температурама, док су усеви житарица у фази ницања и слабо развијени. Критични период закоровљености житарица протеже се до краја бокорења. И корови тада конкуришу развоју усева и смањују род. Неким коровима је за развој потребна виша температура, али у том периоду добро развијени усев смањује њихову појаву(засењује их).

Рди ефикаснијег сузбијања корова неопходно је познавати њихову биологију и услове успевања, и на основу тога применити одговарајућу меру сузбијања.

Једногодишњи широколисни корови сузбијају се употребом земљишних хербицида, пре, за време или убрзо након сетве а пре ницања усева. После ницања могуће их је ефикасно сузбити хербицидима у фази 2-6 листа, кад су најосетљивији.

Вишегодишњи широколисни корови успешно се сузбијају хербицидима након њиховог ницања, након што развију значајнију лисну масу.

Једногодишњи усколисни корови сузбијају се хербицидима пре и непосредно након сетве усева. Будући да усколисни корови ничу кроз дужи временски период, могуће их је сузбити и након ницања док су развијена 2-3 листића.

За вишегодишње травне корове најбољи резултати се постижу кад су корови величине 10-20 cm, и то након жетве третирањем стрништа тоталним хербицидима.

У табели су наведени неки од најчешће коришћених хербицида у сузбијању корова са освртом на дозу, фенофазу усева при примени хербицида, као и који се корови сузбијају.

Lontrel 100	0,9-1,2 l/ha	после ницања корова (једног. и вишег.широколисни)
Sekator	0,150 l/ha	од трећег лис.-застав. (једног. широкол. кор.)
Bonaca	0,4 -2 l/ha	од трећег лис.-застав. (једног. и вишег.широколисни)
Mustang	0,4-0,6 l/ha	бок.-II коленце (једног. и вишег.широколисни)
Stomp 330-E	4-6 l/ha	после сетве, а пре ницања или после ницања до бокорења (јед. ускол. и једн. широколисни).
Monosan herbi	1,5-2,5 l/ha	бок.- I коленце (једног. и вишег.широколисни)
Amanet	1,2 l/ha	Од 3 листа.-II коленце (једног. и вишег.широколисни и усколисни)
Tezis	10 g/ha	од 3 листа-заст. (једног. и вишег.широколисни)
Maton	0,5-0,8 l/ha	средина бок-II kolence (једног. и вишег.широколисни)
Palas 75 WG	250 g/ha	од краја бокорења-II коленце (једног. и вишег.широколисни и усколисни)

Количина воде потребне за третирање једног хектара је 200-400 литара.

Приликом употребе хербицида, неопходно је придржавати се упутства произвођача, које се добија уз сваки препарат и применити мере заштите приликом рада.

Саветодавац заштите биља **Синиша Недељковић**

*ДОМИНАНТНЕ ЦЕНЕ ВОЋА, ГРОЖЂА И ПОВРЋА – ЗЕЛЕНЕ ПИЈАЦЕ ЗА
ПЕРИОД ОД 09.04.2018-16.04.2018.ГОДИНЕ
ЦЕНТРАЛНА СРБИЈА*

Јединица мере (кг/дин)	Београд	Краљево	Ниш
Банана	180	150	150
Јабука (остала)	100	100	100
Лимун	170	150	150
Поморанџа	150	120	120
Мандарина	200	170	170
Киви	280	220	200
Крушка	200	200	
Јединица мере (кг/дан)	Београд	Краљево	Ниш
Краставац-салатни	200	200	140
Кромпир	80	50	50
Паприка-остала	350	-	300
Лук црни	80	50	50
Парадајз	250	200	200
Тиквице	180	-	200
Шаргарепа	80	60	60

*ДОМИНАНТНЕ ЦЕНЕ ВОЋА, ГРОЖЂА И ПОВРЋА – КВАНТАШКЕ ПИЈАЦЕ ЗА
ПЕРИОД ОД 09.04.2018.-16.04.2018.ГОДИНЕ
ЦЕНТРАЛНА СРБИЈА*

Јединица мере (кг/дин)	Београд	Краљево	Ниш
Банана	130	130	130
Јабука (остала)	80	80	70
Лимун	110	120	120
Поморанџа	100	100	100
Мандарина	125	140	150
Киви	185	180	90
Крушка		200	

Јединица мере (кг/дан)	Београд	Краљево	Ниш
Краставац-салатни	100	-	110
Кромпир	35	35	35
Паприка-остала	200	-	220
Лук црни	30	30	30
Парадајз	160	-	170
Тиквице	125	-	160
Шаргарепа	35	40	45
Купус	35	35	30

--	--	--	--

**ДОМИНАНТНЕ ЦЕНЕ ЖИВЕ СТОКЕ НА ПИЈАЦАМА ЗА ПЕРИОД ОД
09.04.2018.-16.04.2018.ГОДИНЕ
ЦЕНТРАЛНА СРБИЈА**

Јединица мере (дин/кг)	Тежина/узраст	Раса	Београд	Краљево	Ниш
Двиске	све тежине	све расе	240	130	-
Јагњад	све тежине	све расе	350	280	340
Јарад	све тежине	све расе	-	200	220
Јунад	350-480кг	СМ	-	-	-
Јунад	>480	СМ	-	-	-
Козе	све тежине	све расе	-	-	110
Крава за клање	све тежине	СМ	-	150	-
Крмаче за клање	>130кг	све расе		120	-
Овца	све тежине	све расе	160	120	150
Прасад	16-25кг	све расе	300		
Телад	80-160	СМ	-	440	-
Товљеници	80-120	све расе		140	200
Товљеници	>120кг	све расе	140	120	-
Шиљежад	све тежине	све расе	240	-	-

**ДОМИНАНТНЕ ЦЕНЕ ЖИТАРИЦА ЗА ПЕРИОД
ОД 09.04.2018-16.04.2018.ГОДИНЕ
ЦЕНТРАЛНА СРБИЈА**

Јединица мере (дин/кг)	Београд	Краљево	Ниш
Кукуруз	22	24	25
Пшеница	22	25	22
Сточни јечам	24	26	-
Сточно брашно	17	-	-

www.stips.minpolj.gov.rs



www.agoponuda.com

AGROPONUDA
BERZA POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA SRBIJE